

Pospíšil, Ivo

Kvalitní příručka o práci s textem

Slavica litteraria. 2008, vol. 11, iss. 2, pp. 193-

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/103434>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

a Ivo Pospíšil českou literární prefází a postfází z let 1968–69.

Před polední přestávkou se uskutečnila prezentace knih Karel Krejčí: *Sociologie literatury* (eds. M. Zelenka a I. Pospíšil, Praha 2008 – úvodní slovo H. Voisine Jechová) a Slavista Jiří Polívka v kontexte literatury a folklóru I-II (eds. H. Hlášková, A. Zelenková, Bratislava – Brno 2008 – úvodní slovo I. Pospíšil), jež komentovali editoři a účastníci diskuse. V průběhu konference také účastníky ze Slovenska přijal proděkan FF MU J. Zouhar.

Odpoledne mj. hovořili Květuše Lepilová (Eugen Suchoň v recepci Brna), Zbyněk Holub (o reflexi jazykových prostředků v tisku v letech 1967–70 na podkladech z Jihočeské pravdy) a Adam Kola (na téma – co vědí Poláci o roce 1968 u nás). Po jednotlivých blocích se vždy uskutečnila bohatá diskuse, která uváděná témata mnohdy obohatila a prohloubila. Z konference, jako vždy, vyjde sborník referátů a dalších příspěvků.

Ludvík Štěpán

KVALITNÍ PŘÍRUČKA O PRÁCI S TEXTEM

Absolvent doktorského studia slovanských literatur na Ústavu slavistiky FF MU Milan Pokorný, v současnosti šéfredaktor časopisu Týdeník Rozhlas a pedagog Jihočeské i Masarykovy univerzity, připravil vynikající příručku, která se hodí zejména pro ty filology, kteří se stanou novináři nebo zakotví jako nakladatelští redaktori (*Milan Pokorný: Práce s textem v redakční a nakladatelské praxi*. Katedra českého jazyka a literatury, Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice 2007, 128 s.). Na počátku autor vykládá svoje pojetí práce s textem v redakční a nakladatelské praxi; podstatou jeho příručky jsou však konkrétní příklady, kterak zacházet s textem, jež se má publikovat, jak jej korigovat, aby splňoval všechny požadavky kladené na jeho zveřejnění. Především se musí opravit překlepy a chybně napsaná slova, resp. dodržovat současnou pravopisnou normu, funkčně opravit grafiku, interpunkci, uvozovky, rozlišovat spojovníky a pomlčky.

Tím je také dána didaktická a instruktivní hodnota knížky: ukazuje, jakých chyb se autoři nejčastěji dopouštějí. Další vrstvou je stylistická a stylová úprava, event. hlubší strukturálně sémantické zásahy do textu. K tomu bych dodal, že jde velmi často o slovoled, v němž se často chybí ve smyslu nedodržování aktuálního členění větného, tj. funkční větné perspektivy. To, že dnešní text se zhotovuje na PC, nese s sebou daleko menší pečlivost a obezřetnost: proto je úloha redaktora a korektora ještě důležitější, než tomu bylo v minulosti. Není text jako text: proto je tak důležité, že Pokorný tu uvádí příklady právě

s různými typy textů od beletrie přes literaturu faktu k staršímu textu (i minulých století) k textům politologickým nebo memoárovým, kde se mísí hledisko historické objektivity a vyhraněně osobní přístup, což se projevuje i ve stylistické nevyrovnanosti.

Autor také ukazuje, jak je důležitá práce s různými útvary spisovné češtiny, jak třeba zacházet s obecnou češtinou apod. M. Pokorný nám tu předvádí široký registr textů z vlastní i jiné editorské praxe. Důležité je ovšem východisko, tedy výchozí stav textu, jež může být různý a různé úrovně: někde jde jen o úpravu normy (např. při editaci staršího textu nahradit „w“ podle normy 19. století za „v“), jinde jde o značně chaotický výchozí stav, kde je třeba rozsáhlých a vícevrstevnatých zásahů. Autor je obeznámen s podstatnou sekundární literaturou: odkazuje na zásadní příručky, jako jsou knihy bibliologické (L. Pavlát, V. Pistorius), ale také textologické (P. Vašák), knížky o redigování (J. Vojtek) a nakladatelské práci aj.

Literáty může zaujmout, že autor jako podkladů používal jak publicistiky (J. Vodňanský: *Velká encyklopedie ptákovin*, Praha 2004; V. Komárek: *Kronika zoufalství a naděje*, Praha 2004), tak odborné literatury (B. Bradbrooková: *Karel Čapek. Hledání pravdy, poctivosti a pokory*, Praha 2006; V. Doubek: *Česká politika a Rusko*. Praha 2005), tak překlady (M. MacMillanová: *Mírotvorci*, Praha 2004), publicistiku novinovou i starší texty (např. *Hájkovu Kroniku českou, Pražské ghetto od Zikmunda Wintera nebo Paměti Edvarda Beneše*, Praha 2007).

Ivo Pospíšil